

บทที่ 9

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

INTANGIBLE ASSETS

ความหมายของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน (Intangible Assets)

สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของกิจการ และต้องก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตและมีได้จัดประเภทไว้เป็นอย่างอื่น เช่น ไม่เข้าลักษณะเงินลงทุนระยะยาว เป็นต้น ตัวอย่างสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่น ค่าความนิยม (goodwill) สิทธิบัตร (patents) เครื่องหมายการค้า (trademarks) ยี่ห้อร้าน (trade names) สิทธิสัญญาเช่า (leaseholds) ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ (computer software) ลิขสิทธิ์ (copyrights) รายชื่อลูกค้า (customer's list) ใบอนุญาต (license) ความสัมพันธ์กับลูกค้าหรือกับผู้ขายสินค้า (customer relationship) เป็นต้น

หลักเกณฑ์ในการรับรู้รายการ

ก. สินทรัพย์ไม่มีตัวตนวัดมูลค่าเริ่มแรกด้วยราคาทุน ราคาทุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเพื่อจัดหาหรือซื้อสินทรัพย์

ข. ถ้ากิจการซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนโดยจ่ายชำระด้วยสินทรัพย์อื่นนอกจากเงินสด ให้ถือราคาตลาดของสินทรัพย์ที่ให้เป็นการแลกเปลี่ยนเป็นราคาที่จะบันทึบบัญชีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้น

ค. ถ้ากิจการค้าออกหลักทรัพย์ให้เป็นการชำระค่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ให้ใช้ราคาตลาดของหลักทรัพย์ ณ วันที่ซื้อเป็นหลักในการบันทึบบัญชีถ้าไม่ทราบราคาตลาดของหลักทรัพย์แต่ทราบราคาตลาดของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้น ก็ให้ใช้ราคาตลาดของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทึบบัญชี

ง. ในกรณีที่สินทรัพย์ไม่มีตัวตนไม่มีมูลค่าแลกเปลี่ยนที่จะนำมาวัดได้ เช่น ค่าความนิยมของกิจการที่เกิดขึ้นเนื่องจากกิจการค้าได้ทำการค้ามาเป็น

การได้มาซึ่งสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้จากการอุดหนุนของรัฐบาล ในบางกรณี กิจการอาจได้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมาจากการอุดหนุนของรัฐบาลโดยไม่ต้องจ่ายสิ่งตอบแทนใดๆ หรือที่เรียกว่าจ่ายแต่ในนาม ในกรณีนี้อาจเกิดขึ้นเมื่อรัฐบาลโอนหรือปันส่วนสินทรัพย์ไม่มีตัวตนให้กับกิจการ

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้จากการแลกเปลี่ยน กิจการอาจได้รับรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจากการแลกเปลี่ยนกับกิจการอื่น กิจการต้องวัดค่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนดังกล่าว ด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่นำไปแลก ยกเว้น การแลกเปลี่ยนนั้นเป็นรายการแลกเปลี่ยนขาดเนื้อหาเชิงพาณิชย์หรือมูลค่ายุติธรรมทั้งของสินทรัพย์ที่ได้มาและสินทรัพย์ที่นำไปแลกไม่สามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือถือกิจการต้องวัดมูลค่าสินทรัพย์นั้นโดยใช้ข้อมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่นำมาแลกเปลี่ยนเช่นเดียวกับการแลกเปลี่ยนที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

การได้มาซึ่งสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในกิจการ กิจการต้องไม่รับรู้ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในเป็นสินทรัพย์ในบางกรณี กิจการอาจก่อให้เกิดรายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต รายจ่ายดังกล่าวอาจเป็นส่วนส่นสนับสนุนค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในกิจการ อย่างไรก็ตาม ความนิยมที่เกิดขึ้นภายในกิจการไม่มีการรับรู้เป็นสินทรัพย์เนื่องจากรายจ่ายที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นทรัพยากรที่สามารถระบุได้ กล่าวคือไม่สามารถแยกหรือแบ่งออกจากกิจการได้

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายใน ในการประเมินว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายในเข้าเกณฑ์การรับรู้รายการหรือไม่ ให้พิจารณาโดยเทียบเคียงจากรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนา ซึ่งกิจการต้องแยกขั้นตอนการก่อให้เกิดสินทรัพย์ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. ขั้นตอนการพัฒนา

รายจ่ายในการวิจัยและพัฒนา (Research and Development Expenses)

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัย หมายถึง การสำรวจตรวจสอบที่วางแผนและริเริ่ม เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจใหม่ๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์หรือทางด้านเทคนิค ตัวอย่างของกิจกรรมการวิจัย เช่น กิจกรรมซึ่งมุ่งที่จะที่จะให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ การค้นหา การประเมินผล และการคัดเลือกขั้นสุดท้าย เพื่อนำผลการวิจัยหรือความรู้อื่นมาประยุกต์หรือปฏิบัติ การค้นหาทางเลือกสำหรับวัตถุดิบ ชิ้นส่วน ผลิตภัณฑ์ขั้นตอน ระบบ หรือการบริการ และสูตรการออกแบบ การประเมินผลและการคัดเลือกขั้นสุดท้ายของทางเลือกที่เป็นไปได้สำหรับนวัตกรรมหรือสิ่งที่ดีขึ้นกว่าเดิม ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นวัตถุดิบ ชิ้นส่วน ผลิตภัณฑ์ขั้นตอน ระบบ หรือบริการ

รายจ่ายในการวิจัยและพัฒนา (Research and Development Expenses)

ขั้นตอนการพัฒนา

การพัฒนา หมายถึง การนำผลของการวิจัยหรือความรู้
อื่นมาใช้ในแผนงานหรือการออกแบบเพื่อผลิตสิ่งใหม่หรือสิ่งที่ดีกว่าเดิม
อย่างเป็นนัยสำคัญก่อนที่จะเริ่มผลิตขายหรือใช้ในเชิงพาณิชย์ไม่ว่าสิ่งนั้นจะ
เป็นวัตถุดิบชิ้นส่วนอุปกรณ์ผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนระบบ หรือบริการใหม่ กิจการ
รับรู้รายจ่ายที่จะเกิดจากการพัฒนาหรือเกิดในขั้นตอนการพัฒนาของ
โครงการภายในเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนได้

ต้นทุนเว็บไซต์ (Website costs)

กิจการอาจมีรายจ่ายที่เกิดขึ้นภายในกิจการในการพัฒนาและดำเนินงานเกี่ยวกับเว็บไซต์ของตนเองเพื่อใช้ภายในและภายนอกกิจการ เว็บไซต์อาจสร้างด้วยวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย เช่น เพื่อส่งเสริมการขาย และโฆษณาสินค้า เพื่อให้ข้อมูลของบริษัทและดึงดูดนักลงทุน บางครั้งกิจการอาจสร้างเว็บไซต์จะสามารถบันทึกเป็นสินทรัพย์ของกิจการได้หรือไม่และมีวิธีปฏิบัติทางบัญชีอย่างไร

จากการตีความหมายมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 กิจการสามารถรับรู้ต้นทุนในการพัฒนาเว็บไซต์เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนได้เมื่อเว็บไซต์สามารถก่อให้เกิดรายได้โดยตรงที่เกิดจากการส่งสินค้าผ่านเว็บไซต์นั้นและการรับรู้รายการให้พิจารณาตามลักษณะของค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา ตัวอย่างเช่น

ก. ขั้นตอนการวางแผน เช่น ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ การประเมินทางเลือก ขั้นตอนนี้คล้ายคลึงกับขั้นตอนการวิจัย ดังนั้น รายจ่ายที่เกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น

การเลิกใช้และจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

กิจการต้องตัดบัญชีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนออกจากบัญชี เมื่อ

1. กิจการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน หรือ

2. กิจการคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการนำสินทรัพย์นั้นมาใช้ประโยชน์หรือจำหน่าย

กิจการต้องรับรู้ผลต่างระหว่างจำนวนเงินสุทธิที่ได้รับจากจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นเป็นรายการกำไรหรือขาดทุนในงบกำไรขาดทุนทันทีที่เกิดการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เช่นเดียวกับการเลิกใช้และจำหน่ายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์กิจการต้องไม่รับรู้รายจ่ายที่เกิดจากการวิจัยหรือเกิดในขั้นตอนการวิจัยของโครงการภายในเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน แต่ต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อรายจ่ายนั้นเกิดขึ้นและกิจการจะรับรู้รายจ่ายในขั้นตอนการพัฒนาเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนได้หากเป็นไปตามเงื่อนไขที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด

ประเภทของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ประเภทของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน คือ

โดยแบ่งเป็น

1. สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์ที่แน่นอน
2. สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์ที่แน่นอน (Limited-life intangible assets)

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์ที่แน่นอน หมายถึงสินทรัพย์ไม่มีตัวตนซึ่งมีอายุการใช้จำกัดอายุการใช้ของสินทรัพย์ประเภทนี้ถูกจำกัดด้วยกฎหมาย ข้อบังคับ ข้อผูกพัน สัญญา หรือโดยสภาพของสินทรัพย์นั่นเองได้แก่ สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ สัมปทาน สิทธิสัญญาเช่า เป็นต้น สินทรัพย์ประเภทนี้จะต้องตัดจำหน่ายไปตามอายุการใช้ที่ถูกจำกัดนั้น ในกรณีที่ปรากฏว่าอายุการใช้ของสินทรัพย์นั้นน้อยกว่าอายุตามกฎหมายหรือข้อผูกพันสัญญา

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน

(Indefinite-life intangible assets)

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนซึ่งมีอายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน ไม่สามารถกำหนดอายุการใช้งานได้แน่นอน (indefinite life) ได้แก่ เครื่องหมายการค้า ชื่อหรือยี่ห้อร้านสัมปทานที่ไม่กำหนด (perpetual franchises) ค่าความนิยมหากสินทรัพย์มีอายุในการให้ประโยชน์เป็นรอบๆ ตามกฎหมายแต่สามารถขอต่ออายุ (renewal) ได้เช่น เครื่องหมายการค้าที่ต่ออายุได้ทุก 10 ปี ก็ถือว่าเป็นสินทรัพย์ที่มีอายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน กิจการต้องไม่ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอนแต่ให้ทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนทุกปีและเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้น

สิทธิบัตร(Patents)

สิทธิบัตรการประดิษฐ์(Invention Patents)หมายถึง การคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับ ลักษณะองค์ประกอบ โครงสร้างหรือกลไกของผลิตภัณฑ์รวมทั้งกรรมวิธีในการผลิต การเก็บรักษา หรือการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้นหรือทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ขึ้นใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม สิทธิบัตรประเภทนี้มีอายุตามกฎหมายของไทยในปัจจุบันคือ 20 ปี นับแต่วันยื่นขอรับสิทธิบัตร

สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์(Product Design Patentss)หมายถึง ความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับรูปร่างลักษณะภายนอกของผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างไปจากเดิมสิทธิบัตรประเภทนี้มีอายุตามกฎหมายของไทยในปัจจุบันคือ10 ปี นับแต่วันยื่นขอรับสิทธิบัตร

ลิขสิทธิ์(Copyrights)

เป็นสิทธิพิเศษซึ่งรัฐบาลให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งในการคัดลอกและจัดพิมพ์ จำหน่ายบทประพันธ์ภาพเขียนแผนผังและงานศิลปะอื่นๆ ราคาทุนของลิขสิทธิ์ที่จะนำมาบันทึกในบัญชีนั้นก็คือค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นที่จ่ายไปเพื่อให้ได้ลิขสิทธิ์มา ถ้ากิจการซื้อลิขสิทธิ์จากผู้อื่นราคาทุนของลิขสิทธิ์ได้แก่ราคาซื้อลิขสิทธ์นั้นรวมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อ และการจดทะเบียนลิขสิทธ์

พระราชบัญญัติลิขสิทธ์ พ.ศ. 2537 กำหนดอายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธ์ว่า ให้มีอยู่ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์และมีอยู่ต่อไปอีกเป็นเวลาห้าสิบปี นับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย การตัดบัญชีลิขสิทธ์นั้นย่อมถืออายุตามที่กฎหมายกำหนดเป็นเกณฑ์แต่ตามวิธีที่ถือปฏิบัติมักจะตัดบัญชีให้หมดไปภายในระยะเวลาที่สั้นกว่าระยะเวลาที่ได้รับคุ้มครองตามกฎหมาย ทั้งนี้เนื่องจากว่าสิ่งพิมพ์มักจะจำหน่ายได้ภายในระยะเวลาปีแรกๆ เท่านั้น รายได้จากการพิมพ์คราวแรกๆจึงควรรับภาระค่าลิขสิทธ์นั้นๆ

สัมปทาน (Franchises)

โดยปกติสัมปทานเป็นสัญญา ซึ่งรัฐบาลตกลงให้สิทธิแก่การค้าดำเนินงานอันเกี่ยวกับสินทรัพย์ของรัฐบาลซึ่งอาจเป็นสัมปทานเกี่ยวกับการจัดหาทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นสินทรัพย์ของรัฐหรือ สัมปทานดำเนินกิจการสาธารณูปโภคต่างๆเช่น สัมปทานป่าไม้ สัมปทานเหมืองแร่ สัมปทานไฟฟ้า สัมปทานเดินรถ ฯลฯ สัมปทานที่ให้นี้ อาจมีกำหนดระยะเวลาหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้ราคาทุนสัมปทาน ก็คือค่าใช้จ่ายในการขอสัมปทาน ถ้ากิจการค้าต้องจ่ายเงินค่าสัมปทานเป็นเงินจำนวนหนึ่งให้รัฐบาล จำนวนเงินที่จ่ายไปทำให้บันทึกไว้ในบัญชีสัมปทาน สัมปทานที่มีอายุจำกัดควรตัดบัญชีให้หมดไปภายในอายุของสัมปทานนั้น ส่วนสัมปทานที่ไม่มีกำหนดเวลาไม่จำเป็นต้องตัดบัญชีแต่อย่างใด สัมปทานประเภทนี้รัฐบาลอาจยกเลิกเมื่อใดก็ได้ที่สุดแล้วแต่จะเห็นสมควรจึงควรตัดบัญชีให้หมดไปภายในระยะเวลาสั้นที่สุด ส่วนค่าสัมปทานที่กำหนดให้จ่ายทุกๆปีตามเกณฑ์รายได้ ควรถือเป็นค่าใช้จ่ายของปีนั้นๆ

ข้อตกลงให้ใช้สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์และสัมปทาน (License and Royalty Contracts)

กิจการค้าอาจขอใช้สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ หรือสัมปทานของผู้อื่นโดยจ่ายค่าธรรมเนียมให้แก่เจ้าของเป็นงวดๆ ค่าใช้จ่ายในการทำสัญญาซึ่งเป็นจำนวนน้อย และค่าธรรมเนียมที่จ่ายไปย่อมถือเป็นค่าใช้จ่ายของงวดที่เกิดขึ้น ในกรณีที่กิจการค้าจ่ายเงินให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์เป็นจำนวนเงินล่วงหน้า จำนวนเงินที่จ่ายไปย่อมถือเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ซึ่งจะต้องตัดบัญชีให้หมดไปภายในกำหนดเวลาตามข้อตกลง หรือภายในระยะเวลาที่จะได้รับประโยชน์แล้วแต่ระยะเวลาใดจะสั้นกว่า

เครื่องหมายการค้า(Trademarks)

เป็นเครื่องหมายหรือตราซึ่งกิจการค้าใช้กำกับสินค้าของตนเพื่อเลือกซื้อสินค้าได้ง่าย ชื่อยี่ห้อของร้าน (Trade Names) ก็เช่นเดียวกัน จะช่วยให้ผู้ซื้อเลือกสินค้าได้ถูกต้องตามความประสงค์ถ้าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่มีคุณภาพสูง ชาติ เครื่องหมายการค้าหรือยี่ห้อของร้านค้าก็มีค่ามาก

มูลค่าของเครื่องหมายการค้าและชื่อยี่ห้อของร้านค้าที่จะนำมาบัญชีควรถือราคา ถ้ากิจการคิดเครื่องหมายการค้าขึ้นเอง ราคาทุนของเครื่องหมายการค้าก็คือ ค่าออกแบบ ค่าธรรมเนียมจดทะเบียน ค่าทนายความ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ จนถึงจดทะเบียนเสร็จเรียบร้อยถ้ากิจการซื้อเครื่องหมายการค้าจากกิจการอื่นมาดำเนินงานต่อไป ราคาที่จ่ายซื้อคือราคาทุนของเครื่องหมายการค้า

ค่าความนิยม(Goodwill)

กิจการค้าจะมีค่าความนิยมก็ต่อเมื่อกำไรสุทธิที่ทำมาหาได้ หรือที่คาดว่าจะทำมาหาได้ในภายหน้า สูงกว่าอัตราผลตอบแทนปกติ ทั้งนี้โดยพิจารณาถึงประเภทของกิจการที่ทำความเสี่ยงภัยและภาระการค้าโดยทั่วไป การที่กิจการใดสามารถหากำไรได้สูงกว่าปกติอาจเป็นเพราะทำการค้ามานานชื่อเสียงดี มีคนนิยมสินค้ามาก หรือตั้งอยู่ในทำเลดี ฯลฯ โดยปกติแล้ว ค่าความนิยมจะไม่ปรากฏในบัญชี เพราะเป็นสิ่งที่ค่อยๆเกิดขึ้นแก่กิจการและจะทราบว่ามีค่าเท่าใดจริงก็ต่อเมื่อได้มีการขายกิจการหรือตีราคาสินทรัพย์โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนั้น กิจการจะคำนวณค่าความนิยม และนำมาลงบัญชีก็ต่อเมื่อมีการขายกิจการ มีการรับหุ้นส่วนใหม่ หุ้นส่วนตายหรือลาออก หรือมีการรวมกับกิจการอื่นเท่านั้น

ค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี (Deferred Expenses)

ค่าใช้จ่ายในการรอตัดยอดบัญชี หมายถึง ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริหารหรือสิ่งของซึ่งจะต้องตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายในระยะเวลาานกว่าหนึ่งงวดบัญชี เช่น ค่าใช้จ่ายในการค้นคว้าหาวิธีผลิตใหม่ ส่วนต่ำกว่ามูลค่าการออกหุ้นกู้และค่าใช้จ่ายในการออกหุ้นกู้ ค่าซ่อมแซมที่เป็นจำนวนมาก ค่าโฆษณาที่เป็นเงินจำนวนมาก เป็นต้น โดยค่าค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชีนั้นถ้าไม่สามารถประมาณประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับอย่างแน่นอน กิจการต้องตัดรายจ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายทันทีที่เกิดขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท ค่าโฆษณา ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายในการขนย้าย เป็นต้น

ส่วนต่ำกว่ามูลค่าในการออกหุ้นกู้ และค่าใช้จ่ายในการออกหุ้นกู้ มักจะบันทึกไว้ในบัญชีเดียวกัน ค่าใช้จ่ายในการออกหุ้นกู้ ได้แก่ ค่าทนายความ ค่าพิมพ์ใบหุ้น ค่านายหน้าในการขายหุ้น ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ให้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี และตัดบัญชีให้หมดไปภายในอายุหุ้นกุนั้น

การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์ที่แน่นอน

กิจการต้องปันส่วนจำนวนค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์สามารถกำหนดได้ อย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน กิจการต้องเริ่มตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเมื่อสินทรัพย์นั้นพร้อมที่จะให้ประโยชน์ได้ เช่น เมื่อสินทรัพย์อยู่ในสถานที่และสภาพที่สามารถใช้งานได้ตามความประสงค์ของผู้บริหาร กิจการต้องหยุดการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ณ วันที่กิจการจัดประเภทสินทรัพย์ดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย (หรือรวมอยู่ในกลุ่มสินทรัพย์รอจำหน่ายไว้กับสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย หรือวันที่กิจการตัดบัญชีสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี แล้วแต่วันใดจะถึงก่อนวิธีการตัดจำหน่ายที่ใช้ต้องสะท้อนถึงรูปแบบที่กิจการคาดว่าจะได้ใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หากไม่สามารถกำหนดรูปแบบดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ ให้กิจการต้องใช้วิธีเส้นตรงในการตัดจำหน่าย ค่าตัดจำหน่ายในแต่ละงวดต้องรับรูปแบบค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ

กิจการสามารถเลือกใช้วิธีราคาทุนหรือการตีราคาใหม่ในการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน ในกรณีที่กิจการเลือกวิธีราคาใหม่สำหรับสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนประเภทหนึ่งสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนทุกรายการที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันต้องใช้วิธีการตีราคาใหม่ด้วยวิธีการบัญชีสำหรับการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการเหมือนกับวิธีการปฏิบัติกับรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ กล่าวคือ วิธีราคาทุน สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนแสดงด้วยราคาทุนหักด้วยค่าตัดจำหน่ายสะสมและผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสมหรือค่าเพื่อการด้อยค่า ในการทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์ กิจการต้องรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์ หากมูลค่าตามบัญชีสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน หากภายหลังมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนสูงขึ้น กิจการสามารถกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าได้แต่ต้องไม่เกินจำนวนขาดทุนจากการด้อยค่าที่เคยรับรู้ในอดีตและมูลค่าตามบัญชีภายหลังการกลับรายการต้องไม่เกินมูลค่าตามบัญชีหากสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนนั้นไม่เคยด้อยค่า

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 9

- ▶ 1. สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน หมายถึงอะไร
- ▶ 2. จงบอกหลักเกณฑ์ในการรับรู้สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน
- ▶ 3. แสดงในงบการเงินอย่างไร
- ▶ 4. การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนมีวิธีอะไรบ้าง
- ▶ 5. การเลือกวิธีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนมีหลักเกณฑ์อย่างไร